

JARÐARINNAR LITBRIGDI

– EIN FITT, SÆL OG SKEMTILIG LÝSING AV UNGDÓMSFORELSKILSI

SPROTIN

Jarðarinnar litbrigdi eftir íslenska skaldið Ólaf Jóhann Sigurðsson verður í hesum dögum givin út á Sprotanum í týðing eftir Alexandur Kristiansen. Talan er um frásøgn við sterkum og sansaligum lýsingum, sum við skemtiligum broddi at enda greiða frá einum kenslurúsi, tá hann tekur við og rennur av aftur eitt gott ár seinni.

Forelskisi og ørskapur

Jarðarinnar litbrigdi tykist long av stuttsøgu at vera: 101 síðu, men hon snýr seg um eitt og ein: Gudmund og forelskisi hansara, og hvussu hann í stívliga eitt ár hevur tað og fótur sær við sínum kenslum, sum hann heldur ongan annan nakrantíð hava vitað um, og sum eru heilt serstakar fyri hann. Tí kann hann heldur ikki tosa við nakran um hetta, sum hendir hann, sjálvst um mamman spyr, hvat bagir, og systirin sigur hann avdúka seg, tá hann droymir um náttina. Forelskisið og allar kenslurnar úr enda í annan verða sansaligt lýstar! Tá hann er vorðin skotin í Sigrun Mariu umskapast allur heimurin; alt skil er skúgvad til viks, og hann sær og hoyrir í blómandi várlitum, tó at heyst og vetur eru. Lívsjáltandi náttúrufyrbrigdi og djóralív rína reiðiliga við, eins og náttúruljóð og kenslur kennast sum horntónleikur og streingjaljóðfæri í bringu hansara. Hann er givin upp til skutils, og sum tann viðbrekni unglingur hann er, fer tað illa við honum at sleingjast sum tongul í brimi millum eufori og melankoli. Ungdómsforelskisi við sínum umskifti bræði og viðkvæmi er lýst við skyni og fynd.

Stuttsøga skipað við skili og einum broddi av skemti

Umframt at vera ein fitt, sæl og skemti-

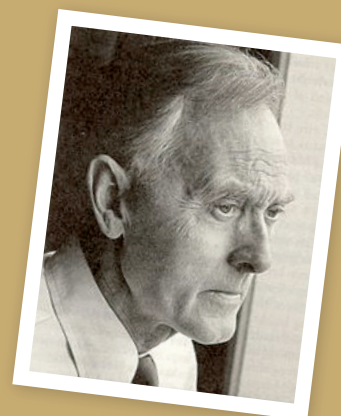
lig kenslulýsing er frásøgnin snildisliga og gløggskygt vovin saman við skaldsligum og sveimandi orðalagi og endurtøkum og køldum køvisligum eygleiðingum, sum endurspegla kenslurnar, tá tær eru í hæddini og í aldudalinum, tá vit og skil renna við aftur. Hegnisliga stuðla formur og innihald hvørt annað og eru so mikið fangandi, at tú sleppur ikki

lesara og tí, sum flýtur úr penninum, tí sum lesari hevur ein samhuga við Gudmundi og verður tikin á bóli samtundis sum høvuðspersónurin, við tað at bókin er skrivað úr sjónarmiði hansara. Væl hugsað og væl úr hondum greitt; so er bert at vóna, at vit lesarar hava skil fyri at virðismeta handverkið og listagávarnar.

og familjur teirra fáast við seyð og liva av landbúnaði, men tann nýggja tíðin, sum er forvitnislig fyri ungdomin setur eisini sín dám á tilveruna á bygd. Um summarið verður vegur gjørdur, og tá koma ungir mans úr býnum til bygdina at arbeiða. Teir búgva í tjaldið, larma, spæla øðrvísi tónleik, roykja og ballast, so øll vikulønin hvørvur sum dagg fyri sól, tá vikuskiftið er av. Sigrun Maria er sum konufólk flest hugtakin av hesum dreingjunum og øllum tí nýggja teir koma við. Hon sigur bygdardreingirnar vera køvisligar og bara tosa um seyð, neyt og ross og hevði ynskt, at teir lósu í bókum og høvdu skil fyri yrkingum. Mundi er ikki sum dreingir flest, men sær Sigrun Maria tað? Og hvør endar við at flyta av plássinum, og hvør er tann køvisligi?

FAKTA

Ólafur Jóhann Sigurðsson

1918-1988, skrivaði og gav út bækur frá 1934 og til hann doyði. Ritverkið snýr seg um stuttsøgur, skaldsøgur, yrkingasøvn og barnabækur. Skaldskapur hansara er týddur til alskyns mál. Hann fekk bókmentavirðisløn Norðurlandaráðsins í 1976 fyri yrkingasøvnini *Að laufferjum* og *Að brunnum*.

Jarðarinnar litbrigdi kom út í 1947.

Gudmundur og Sigrun Maria

Gudmundur, sum er 16 ára gamal, gerst góður við gentuna á grannagarðinum, Sigrun Mariu, sum er gott og væl eitt ár eldri enn hann. Hon tekur hann ikki fyri fult, er eitt sindur forherðað, og hann hevur sítt stríð við at fáa orð á hana og bera seg rætt at. Søgan fer fram á bygd í Íslandi um miðja farnu øld ella nakað fyri tað. Gudmundur og Sigrun Maria

bókin, fyrr enn hon er lisin á tamb. Og eftir situr ein og hugsar: Fløkt og fitt, greitt og genialt, og er tað neyvan uttan orsök, at Ólafur Jóhann Sigurðsson fekk bókmentavirðisløn Norðurlandaráðsins í 1976 fyri yrkingasøvnini *Að laufferjum* og *Að brunnum*. Ótrúligt, sum rithøvundurin hevur gott tak á